

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

422. Ad quem spectent distributiones amissæ per non interessentes; item fructus præbendæ amissi ob non residentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

canonici sit servitium chori & Ecclesie, cum in hoc suo principali officio occupetur, excusatur legitime. *Garc. n. 544.* Sed neque capitula eo tempore, maxime, si missa major celebratur fieri debent, adeoque non tenentur, nec potest licite interesse. *Garc. n. 548.* citans *Fuscum de vistrat. l. 1. c. 15. n. 27.* *Navar. de orat. c. 12. n. 5.* cum capitula seu capitulares congregationes fiant propter servitium Ecclesie, chorum & cultum divinum, illiusque conservationem & propagationem non debent fieri, cum istius cultus & servitii neglectu & damno; cum inducta ad unum effectum non debeant operari contrarium juxta *l. legata inutiliter. ff. de aliment. legat. Garc. n. 549.* Neque officium magis principale, quale est officium chori, cessare debet propter minus principale. *Garc. n. 550.* & ita à pluribus Conciliis provincialibus statutum, & sic declaratum à S. Congregatione Concilii & rituum, citando eorum textum, ostendit *Garc. n. 551. & seq.* Neque contra hæc dici potest similia non esse in hac vel illa provincia, vel Ecclesia recepta; nam cum per illa non inducatur jus novum, sed declaratur, quod juxta rationem & rectum ordinem fieri debet, contrarium usum & consuetudinem tanquam irrationabilem, vergentem in diminutionem cultus divini rejiciendo, nil refertur quod non sit receptum, cum nihilominus debeat servari & recipi. *Garc. n. 558.* citans pro hoc declarationem S. Congregationis, quam dicit ad suam instantiam emanasse Anno 1605. Ex his quoque declarantur sequentia: non licere etiam fieri Congregationes particulares commissariariorum capituli eo tempore, nec occupari beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesie, quæ aliis commodè fieri possunt. *Garc. n. 566.* Item non licere facere rationes, & computa bonorum, vel fabricæ, dum divina fiunt, saltem manè. *Garc. nu. 568.* adeoque non habendos taliter tunc occupatos pro presentibus in istis horis. *Garc. n. 564.* Et vel maxime manifestum abusum esse & corruptelam, dum beneficiati ad rationes deputati habentur pro presentibus, & interessentibus in choro, horis vespertinis, & diebus, quibus rationes non fiunt, dum non sunt absoluta vel subscripta, adeoque tales revera non lucrantur distributiones, & fructus, qui tunc lucrifunt. *Garc. n. 569.* pessimum quoque abusum & intolerabilem esse, dum in aliquibus Ecclesiis Canonici & præbendati possunt à choro exire, dum missa de prima, sexta & nona manè celebratur, modò sub finem redeant. *Garc. n. 570.* citans *Paludan. in 4. dist. 15. q. 5. a. 3.* *Covar. l. 3. c. 13. n. 8.* Porro licet gesta in capitulis habitis tempore divinatorum sint valida. *Garc. n. 564.* si tamen tunc non adissent duæ saltem partes capitularium, ex eo capite, quod occuparentur absentes in choro (secus est si abessent ob aliam causam) gesta non valerent: nec tales absentes etiam vocati haberi possent contumaces, cum tunc non teneantur adesse, sed teneantur potius abesse à Capitulo. *Garc. n. 565.*

5. Quartò excusantur absentes à capitulo, dum capitulum non convocatur legitime, item dum convocatur insolito, vel incongruo tempore. *Garc. n. 571. & 577.* citans pro posteriore *Pavin. de potest. capit. Sede vacante pralud. 5. n. 11.*

Questio 421. Num Canonici, alique supra nominati non residentes, & absentes à choro tunc à conscientia lucentur fructus, & distributiones, dum alii presentes remittunt & donant?

P. Leuren. Fori Benef. Tom. I,

1. **R**espondeo primò: tales absentes in virtute illius, de qua supra, à capitulo obtentæ licentiæ, non facere fructus suos, multòque minus distributiones, sub prætextu, & titulo, quòd alii præbendati hoc ipso, quòd dictam licentiam concedunt, videantur eis donare, seu remittere partem, quæ aliis sibi obventura erat ex eorum absentia, cum capitulum seu personæ illius non sint domini bonorù & reddituum mensæ capituli, donec iis sint applicati & distributi, sed solum administratores seu procuratores, Ecclesia autè domina. *Garc. cit. c. 2. n. 427. & seq.*

2. Respondeo secundò, sed neque alios absentes, etiam ob justas causas, distributiones, quas propter absentiam à divinis officiis non lucrantur, tunc à conscientia accipere & retinere possunt, dum eas illis reliqui presentes, quibus aliis accrevissent, expressè remittunt, seu donant. *Pirh. loc. cit. n. 102.* juxta *Archid. contra Gl. in cit. c. unicum*, nam præter rationem immediatè ante datam, illas recipere contra mentem & prohibitionem hujus constitutionis, quæ absolute decernitur, quòd Canonici illegitimè (id est citra causas, quæ in jure, nimirum *cit. c. unicum*, exprimuntur, tanquam sufficientes ad lucrandas distributiones in absentia) absens distributiones nullatenus suas faciat, teneaturq; ad restitutionem Concilio *Trid. dicta sess. 24. c. 12.* expressè dicente: *distributiones, qui statim horis interfuerint, recipiant, reliqui, quavis collusionis, aut remissione exclusæ, iis careant.* *Pirh. l. c.* citans *Barb. l. 3. juris Eccl. c. 18. n. 91. & 98.* Nihilominus si Canonici presentes distributiones, quas absentes à choro amiserunt, & quæ presentibus jam data sunt, & jure accrescendi acquisita, postea nullo præcedente pacto, vi vel metu absentibus donent, possunt absentes eas licite recipere, & retinere, cum *Trid. l. c.* non dixerit: *quavis donatione, sed quavis collusionis, aut remissione exclusæ;* & dum debitum jam solutum redonatur, non est remissio; sed cum debitum creditori solvendum condonatur, *Pirh. ibid.* citans *Barb. ubi ante n. 15.* & *Azor. cit. l. 7. q. 9.* quamvis dicat *Castrop.* tenere contrarium.

Questio 422. Ad quem spectent distributiones quotidiana amissa per non interessentes, itè fructus præbendæ amissi ob non residentiam?

1. **R**espondeo primò: si singulis, qui interfuerint assignata est certa quantitas v. g. unus solidus, tunc portiones absentium non accrescunt seu dividuntur inter presentes, sed ad Ecclesiam spectant, & in ejus utilitatem sunt convertendæ. *Garc. n. 444.*

2. Respondeo secundò: si singulis non est assignata certa portio, sed certa massa aliqua v. g. duo imperiales inter presentes distribuenda, portiones non interessentium accrescunt presentibus, ac ita presentium portiones propter absentes alios fiunt pinguiores. *Garc. nu. 445.* citans pro utraque hac responsione *Gl. in 2. clem. de vita & honest. cler. Felin. in c. Apostolica. de except. nu. 12.* *Surdum de aliment. tit. 1. q. 82. n. 16.* *Cardin. Imol. Abb. & Gl. in clem. ut ii. de ar. & qual. Rebuff. in praxi. de dispens. de non residend. n. 10.* *Guttier. Ugol. & c.* de cetero ubi pars tertia fructuum præbendarum juxta decretum *Trid. sess. 21. c. 3.* conversa fuit in distributiones quotidianas, distributiones, quas absentes amittunt, interessentibus accrescunt. *Garc. n. 465.* Quæ ratione autem concilietur cum hoc, decretum illud *Trid. sess. 22. c. 3.* ubi statuitur, ut portio ex tertia illa parte fructuum dignitatum conversa in distributiones per non servientes amissa, non accrescat aliis, sed fabricæ Ecclesie, quatenus egeat, alterive loco pio, ostendit post rejectas aliorum

D 2

inter

interpretationes. *Garc. n. 454.* quem leges utiliter, ubi & in *seq. numeris*, ubi tractat, qualiter tertia illa pars fructuum singularum præbendarum, Canonicatum &c. separanda & in distributiones convertenda, & quid circa hæc observandum.

3. Quod verò dictum in prima responsione, portionem absentium spectare ad Ecclesiam, ita procedit, ut si ex patrimonio, & bonis Ecclesiæ, cui ministratur, dentur redditus & distributiones istis ministris, nulla facta divisione reddituum inter ipsam Ecclesiam, & ejus ministros recidat seu spectet hæc portio absentium ad hæc massam seu patrimonium Ecclesiæ indivisum. Si verò patrimonium Ecclesiasticum divisum est in duas partes, quarum una sit Ecclesiæ ad ejus fabricam, ornamenta, aliæque necessaria, altera ad ministrorum victum, & mercedem destinata, qualis est, & dicitur mensa capitularis, portio absentium cedit in hoc commune patrimonium ipsorum ministrorum, & manet in ipsa mensa capituli, & massa communi, ex qua dantur hujusmodi distributiones dividenda inter omnes residentes pro suis præbendis, & rata temporis residentia *Garc. n. 447.* citans *Covar. c. 13. n. 7.* *Jo. Guttier qq. can. l. i. c. 1. n. 107.* & *fusam Rotæ decisionem.*

4. Respondeo tertio: idem dicendum de dictis fructibus, nimirum, quod, dum in Ecclesia non sunt præbendæ distinctæ, nec est facta dicta divisio reddituum inter Ecclesiam & ejus ministros, sed dantur præbendæ & redditus, assignatæ cuilibet certâ portione, fructus à non residentibus amissos pertinere ad ipsam Ecclesiam: si verò est massa communis beneficiatorum distincta à patrimonio Ecclesiæ seu fabricæ, inter residentes pro eorum præbendis dividenda, portio fructuum amissa ab absentibus, manet in dicta massa communi. Quod si autem præbendæ realiter sunt distinctæ, ita ut qualibet sit domina suæ dotis, fructus dicti amissi applicandi sunt fabricæ Ecclesiæ, quatenus eget, vel alteri loco pio pro Ordinarii arbitrio. *Garc. n. 449. & 450.* citans eisdem *Covar. & Guttier.* Neque his obstant declarationes quædam S. Congregationis apud *Garc. n. 432.* absolute dicentes; distributiones malè perceptas, vel alias amissas esse restituendas fabricæ, quatenus eget, alteri loco pio, cum intelligantur de distributionibus malè per eum perceptis, qui fuit habitus pro præsentibus à capitulo, vel cui ea remissa, adeoque bene dicitur non obvenire illas capitulo, sed fabricæ; cum capitulum dando perperam illam licentiam abessendi, hoc factò sibi præjudicavit. *Garc. n. 452.* Ubi tamen aliqui capitularium non consenserunt in talem licentiam datam, non videtur præjudicatum his non consentientibus, sed solum majori parti consentientium, ut *Garc. n. 456.* videtur etiam dictum præjudicium intelligendum respectu distributionum ac fructuum jam traditorum ei, cui licentia vel remissio facta est; si enim nondum soluti sunt illi, potest & debet capitulum negare, & impedire solutionem, non obstante datâ licentiâ & factâ remissione à toto capitulo; nec videtur posse fabrica Ecclesiæ, alteri locus pius ad huc prætereundum jus ad illos; cum nondum sint ei cum effectu traditi. *Garc. n. 457.* salvâ tamen mente S. Congregationis, quam sic interpretatur, & cui hæc ipsam suam interpretationem submittit; dumque eadem declarationes dicunt, tales non residentes privandos fructibus, & hos applicandos Ecclesiæ, loquuntur de iis fructibus, quos tales absentes ratione præbendæ & residentia fecerunt, aut

fecissent suos; non verò de iis, quos non residendo amiserunt, seu non fecerunt suos; quoad hos enim non est opus privatione. *Garc. n. 453. & 454.*

Quæstio 423. Pro clausula materia de distributionibus, num ea securè transmittantur ad heredes, ut alia bona patrimonialia clericorum?

Respondeo affirmative de iis distributionibus quotidianis massæ grossæ, ut vocant, quæ quotidie, vel etiam in fine anni, vel statis temporibus fieri solent, quæque debentur ratione servitii & interessentia; in effectu enim non sunt fructus, neque emolumenta beneficii, sed purum salarium, & merx laboris; dum verò obveniunt ratione solius Canonici, utpote surrogatæ in locum præbendæ, loquendum de iis quoad hoc punctum, uti de fructibus beneficii *C. de Luca de benef. d. 100. n. 13.*

Quæstio 424. Qua pœna decreta in eos, qui dignitates vel Canonicatus, præbendas aut portiones, in Ecclesiis Cathedralibus aut Collegiatis obtinentes sine legitima facultate absunt, seu non resident?

1. **R**espondeo: in *Trid. sess. 24. c. 12.* sic statui: *Primo anno privetur unusquisque dimidiâ parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentia facit suos. Quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit; crescente verò contumacia, contra eos juxta SS. Canonum constitutiones procedatur &c.* quæ exstant in *tit. de cler. non resid.* nempe si tales perseverent in absentia, privandi sunt etiâ beneficiis, ut habet S. Congregatio ad *cir. c. 12.* & tenent *Parisi. Gomez. &c.* apud *Garc. Vide etiam hanc in rem duas constitutiones Pii IV. & Urbani VIII.* quas refert *Fagn. in c. ult. de cler. non resid. n. 11. & seq.* circa quæ notanda sunt sequentia.

2. *Primo* iisdem pœnis teneri Canonicos, qui majori officio sunt adstricti, quam de quo in dicto decreto statuitur. *Garc. cit. c. 2. num. 144.* juxta S. Congregat. declarat.

3. *Secundo*, quod tales, etiam moniti, non possint hodieum statim privari, sed primo anno, & primâ vice solum privandi sunt dimidiâ parte fructuum, quos fecerunt suos, *Garc. n. 140.*

4. *Tertio*, ad prædictam pœnam privationis fructuum non esse opus monitione, nec etiam intimatione, ut deserviant, juxta dictum decretum *Trident.* sed si abfuerint ultra tres menses, esse citandos, ad allegandum, quare non debeant puniri secundum hoc decretum; ita S. Congregatio apud *Garc. n. 145.*

5. *Quarto*, bonum judicem arbitrari oportere, quanto tempore debeat ultra tempus permissum absentes expectare, antequam contra eos pœnas exequatur: eadem, sacra Congregatio *ibid.*

6. *Quinto*, pœnam istam non posse remitti ab Episcopo, cum non possit dispensare contra Concilium. *Garc. n. 149.* citans *Navar. consil. 3. de cler. non resid.* posse tamen ab eo ante sententiam ex causâ minui, vel augeri. *Garc. num. 150.* juxta declarat. S. Congregationis & *Tiraq. de pœnis in præfat. à n. 16.*

7. *Sexto*, Episcopum peccatum, si absque iusta causâ dissimularit talem absentem punire. *Garc. n. 151.* *Navar. loc. cit. n. 2.*

8. *Septimo*, quod si tamen Episcopus taceat, & dissimulet, & non privet, non teneri absente illos, quos aliàs fecit suos, restituere in foro conscientia; cum

nemo